

Rom 7, 5

5: For da vi levde etter kjødet, virket de syndige lystene, de som ble vekket ved loven, i våre lemmer slik at vi bar frukt for døden.

I v. 4 hadde Paulus sagt at først da bærer vi frukt for Gud, når vi er "døde bort fra loven". For å understreke denne sannheten ennå mer, tar han her fram den motsatte situasjonen, slik det var da vi levde under loven. Han sier at da "bar vi frukt for døden".

For da vi levde etter kjødet. Etter sammenhengen kunne en vente at apostelen skulle sagt: "Da vi levde under loven". Men vi skal snart innse at det uttrykket han bruker: "Da vi levde etter kjødet", har akkurat den meningen. Vi kan sammenlikne det uttrykket han bruker her, med kap. 4: 1-2. Spørsmålet er: "Hva skal vi da si at vår far Abraham har oppnådd etter kjødet?". Og svaret begynner med: "Dersom Abraham ble rettfærdiggjort på grunn av gjerninger ..." Videre ser vi i Fil 3: 3 at uttrykket "sette vår lit til kjød" er motsetningen til å "rose oss i Kristus Jesus". Da ser vi at det stemmer helt med den måten Paulus vanligvis formulerer seg, når han med uttrykket "da vi levde etter kjødet" taler om det livet vi levde da vi ikke var døde fra loven, men ennå trøstet oss til det et menneske er og makter, - altså på lovens vei og premisser.

For loven vender seg mot menneskene; krever av menneskene, taler om hva menneskene selv skal være og gjøre. Men menneskene, i seg selv, dvs. i sin naturlige tilstand, er kjød etter Skriftens ord. Herren sier: "Det som er født av kjødet, er kjød". Disse ordene: "da vi levde etter kjødet" er dermed bare et uttrykk vi kjenner godt fra Paulus' tankegang, og taler om da vi ennå ikke var døde fra loven. Og det er sant at da var vi også "kjødelige" i hele vårt vesen. I våre tanker, vår forstand og vårt strev. Alt var bare et resultat av den falne menneskenaturen, som Skriften kaller "kjød". Slik at vi ikke hadde mulighet for å tenke, tale og handle annerledes enn etter vår natur. Men her skildrer altså Paulus det motsatte av det han sa like foran; at vi "døde bort fra loven ved Kristi legeme". Derfor tenker han først og fremst på det naturlige menneskes vei i spørsmålet om frelse. Dette at menneskene søker alt gjennom egen innsats. Mener at de skal greie det, at de skal være rettfærdige i seg selv, og dermed at de skal bli rettfærdige gjennom loven.

I tillegg er jo også alle mennesker fra fødselen virkelig under lovpakten. Jøder og hedninger, så vel som de som er døpt til Kristus. Så lenge vi bare lever det naturlige livet, er vi alle under lovens premisser. Vi har alle bare en lovisk oppfatning om Gud og veien til frelse. Så lenge vi ikke er døde fra loven og har fått et nytt liv, der vi lever bare på nåden i Kristus. Derfor er apostelens ord: "da vi levde etter kjødet" et dypt og talende uttrykk om alle mennesker som ikke er døde fra loven. Et uttrykk hvor han inkluderer seg selv og alle de kristne i Rom, både av jøder og hedninger. For nå taler han om den tilstanden de var i før de ble frelst. Og hvordan ville det gått for dem, om de skulle søkt rettfærdighet og evig liv på denne lovens vei? Nei, Paulus sier at

da virket de syndige lystene, de som ble vekket ved loven, i våre lemmer slik at vi bar frukt for døden. "De syndige lystene" - ordrett: "syndenes lyster", dvs. lyster som fører til synd (hadde her stått "syndens", så hadde det betegnet arvesynden. Men "syndene", i flertall, betegner gjerningssynder). Dette svarer til Jak 1: 15: "Når så begjæret har unnfanget, føder det synd". Dessuten kan "syndenes lyster" sikte til det forhold at for hver synd som loven forbyr, så finnes det et tilsvarende begjær i menneskene. Meningen er i alle fall at det tales om begjæringer etter ting som

strir mot loven. Derfor er de også i seg selv allerede synd. Ja loven sier selv: "Du skal ikke begjære", ikke begjære noe som er en annens, eller begjære noe galt.

Mange mener de ikke har syndet, når de har seiret over et syndig begjær, så det ikke iverksettes. Men da tar de ikke Den Store Guds ord alvorlig. For han forbyr like sterkt det syndige begjæret, som den syndige gjerningen. Herren Kristus sier uttrykkelig: "Hver den som ser på en kvinne for å begjære henne, har allerede begått ekteskapsbrudd med henne i sitt hjerte". Den som bare har et syndig begjær, selv om han ikke setter det ut i livet, er allerede fortapt etter loven. Men la oss nå se hva apostelen sier om disse syndige lystene. Han sier at de ble vekket ved loven. Her kommer vi til den læren som virker størst anstøt i omtalen av loven. Paulus sier jo at de syndige lystene ble vekket av loven. Ordrett heter det: "Syndenes lyster som (var) ved loven". Her taler apostelen som om loven skulle være opphavet og årsak til de syndige lystene. Derfor er det også at han i v. 7 straks kaster fram spørsmålet: Er loven synd? Men han forklarer i v. 13 at det er synden som bor i oss (konf. v. 17) som gjør at lystene vekkes ved lovens bud. Syndens utslag, eller de syndige lystene; begjær og tanker, blir både fler og sterkere ved at de blir forbudt av Gud. At naturen virkelig er så ond at dens begjæringer opphisses og egges gjennom selveste forbudet, det viser all erfaring. Det samme ble tidlig sagt av en hedning: "Vi streva alltid till det förbudna och hava begär till det som nekas oss".

I v. 7-13 får vi denne sannheten forklart nærmere. Derfor vil vi nå bare understreke det Paulus her uttrykkelig lærer; at lovens forbud og trusler langt fra begrenser synden. At det tvert om er gjennom disse bud og forbud synden vekkes til mer liv og kraft. Jo sterkere loven forbyr det onde, desto mer lyst får vi til å gjøre dette som forbys. Og det er mange som med en viss skrekk opplever, men ikke tør tro dette; at det er loven som vekker våre syndige begjæringer. Men uansett hvor mye fornuften grubler over dette, så vil du nok bittært få erfare det. Forutsatt at lovens åndelige krav virkelig angriper ondskapsen din så sterkt at du ville fortvile, - hvis ikke du gir opp overfor sannheten, så du alvorlig tror og bekjenner at så fullstendig fortapt er vi, at alt som kreves for at vi skal bli frelst, både rettferdighet og helliggjørelse, rett og slett må bli gitt oss, helt og holdent som en gave.

Det er egentlig dette det hele står om: Om vi er så til de grader onde og fordervet, at vi ikke kan lyde loven og bremse ondskapsen i oss, når Gud forbyr den. Og at denne ondskapsen i oss tvert imot bare tennes ennå mer opp på denne måten. Det er dette Paulus vil ha fram i dette kapitlet. Og i det åttende kapitlet føyer han også til at "kjødets sinnelag" til og med er "fiendskap mot Gud, for det bøyer seg ikke inn under Guds lov, og har heller ikke evne til å gjøre det". Når mennesket kjenner at det ikke er i stand til å være lydige mot loven, og Gud dermed på grunn av denne ondskapsen fordømmer ham, reiser det seg - nettopp p. g. a. loven - bare bitterhet og hat mot den store Gud og hans lov. På denne måten blir i sannhet synden "grenseløst syndig ved budet" (v. 13).

Men er det slik det står til med oss, da må det være slutt på enhver mulighet fra naturens side til å gjøre noe som helst godt. For det gode vi selv kan gjøre, det kan vi prøve overfor loven som vender seg til mennesket og krever alt godt. Hvis det nå er slik at gjennom loven bare vekkes syndens begjæringer, og bryter ut, da må konklusjonen være klar: Menneskene er "solgt under synden". Det mestrer ikke seg selv. Det kan ikke ventes noe som helst godt fra menneskets side. At de syndige lystene vekkes ved loven, er altså en særdeles viktig lære.

Og ... de virket i våre lemmer slik. Paulus sier "våre lemmer", og ikke "i vår kropp". På samme måte som i kap. 6: 13, 19, er dette uttrykk for den sørgelige sannheten om når vi lever i lovtrelldom; at synden slår ut både i vårt indre, og i gjerninger. Begjæringen har alle våre lemmer; øyne, ører, tunge, hender osv., som sine slaver, og i sin makt. Og disse tvinges til å utføre det begjæringen krever. Dette kjenner vi også godt fra vår egen erfaring. Når vi bare i egen makt forsøkte å arbeide under loven, ble vi tvunget til å følge med i den retning begjæringene drog oss. Med ord og gjerninger og hele vårt

vesen, "vi gjorde det som kjødet og tankene ville" (Ef 2: 1-3). Og dette til tross for at vi kjente i vår samvittighet og så med øynene, at i syndens tjeneste gjorde vi oss selv ulykkelige.

Dette er også karakteristisk for tilstanden under loven; at den ikke gir noen kraft. Loven kan skremme deg opp, gjøre deg skrekkslagen og fortvilet. Men den kan ikke gi deg noen kraft. Det rekker bare til tanker, ord og gode forsett. Men ingen hjertens lyst og mulighet til å gjennomføre det som er Guds vilje. Nei, de syndige begjæringene hersker over oss. Men dette må ikke oppfattes som at vi følger alle begjæringene, for disse står ofte i motsetning til hverandre. Gjerrighet i motsetning til sløseriet. Lysten til ære i motsetning til mer urene laster, osv. I tillegg ser vi at vårt begjær om frelse kan drive til å avstå fra enkelte lyster, kan drive til ytre sett gode gjerninger o. l. Men alt dette er jo bare utslag av et begjær til egen nytte (vi vil bli frelst - derfor handler vi slik). Og da er jo slike gjerninger ikke gode i Guds øyne. For det som virkelig er godt, er bare det som gjøres uten tanke på lønn eller straff, frelse eller fordømmelse - bare drevet av kjærlighet til Gud og hans lov. Men en slik holdning vil aldri finnes der hvor loven og dens bud og forbud, løfter og dommer regjerer samvittigheten.

Ut fra dette finner vi at det er umulig at loven kan virke noen sann helliggjørelse. Hvis vi regjeres av dens bud og forbud, virker den i beste fall at vi tjener oss selv, og ikke Gud. Men hva er det som regjerer oss da? Ikke noe som helst annet enn våre begjær (hvis vi regner egennytten også inn under begjær). Når sjelen drives av trusler og frykt, er det lett å se at dens gjerninger bare er trelens, og ikke det lykkelige barnets gjerninger. Men det blir vanskeligere å se dette, når sjelen er bedratt i et falskt håp om salighet, og med dette som mål gjør alt det gode med lyst og iver. Men hold klart for deg at motivene ikke da heller er Gud og hans velbehag, men menneskets egen salighet, og dermed altså bare egennytten -!

Håpet om evig liv oppgløder sikkert og visst også Guds barn til tålmodighet og utholdenhet i kampen. Men den vesentligste forskjellen er at Guds barn har et sinn som er født av nåden. Derfor elsker han det gode og hater synden - selv uten den minste tanke på himmel eller helvete. Mens derimot det mennesket som aldri har dødd bort fra loven og blitt frelst utelukkende på Guds nåde, ikke kan annet enn å følge sin medfødte natur. Det kan ikke elske Gud og hans lov, men gjør alt bare for å slippe unna lovens dom, og for å vinne dens lønn. På den måten er alt det et slikt menneske gjør, utelukkende drevet av egennytte. Selv om han gjør det gode med lyst, og drevet av håpet om en lønn som venter. Uansett, så gjør han det gode for å bli frelst, - eller for at han allerede her på jorden skal ha fordeler av den helliggjørelse og godhet han tror han etter hvert selv har fått.

Alt jeg gjør med slike motiver, det har jeg ikke gjort for Gud - men for meg selv! Det er forsøk på å "kjøpslå". Og hva slags god gjerning gjør vel det mennesket som betaler for å få varen? Og det er ikke småting menneskene her vil ha for pengene sine, for sine gjerninger og forsakelser, - når de vil ha hele himmelen til gjengjeld. Det kan jo ikke kalles fromhet innfor Gud, å drive den slags "handel". Så lenge loven regjerer og driver oss, er det loven selv som hindrer oss i å gjøre noe for Gud. Så umulig er det for loven å virke frukt for Gud. Og dette gjelder selv i det beste (etter menneskelig vurdering) som kan skje; når menneskene tar loven så alvorlig at de virkelig bestreber seg på å leve etter dens bud og forbud, for å oppfylle disse.

Uansett, så lever de fleste menneskene under loven så lettsindig at de følger sine lyster, og bryr seg ikke om Guds bud. Hvis så det aller beste skjer, at loven angriper den indre ondskapen: hjertets lyster, avguder og onde tanker, - da oppstår et mer engstelig forhold. Da vekkes "de syndige lystene" opp til et liv og en kraft, så de ofte bryter ned alle skranker. De blir så sterke i lemmene våre at disse tvinges til å tjene synden. På samme måte som når vi i selvtilfreds åndelig søvn rolig og fritt tjente den.

slik at vi bar frukt for døden. Alt det vi gjør - hvis vi ikke har dødd fra loven - det er å bære frukt for døden. Hele vårt levesett er en tjeneste som har døden som lønn (kap. 6: 20, 21, 23). Det gjelder enten menneskene lever selvsikkert i synden, og fritt tjener dens lyster. Eller om de plages som slaver under lovens bud og forbud. For det er fremdeles begjærene deres som hersker. Eller om de er bedratt av et falskt håp om salighet, og av den grunn til og med gjør mange "gode" gjerninger. I alle tilfellene er det alt sammen bare "frukt for døden". "Så mange som bygger på lovgjerninger, er under forbannelse", helt på linje med de som fritt følger sine lyster og forkaster loven. Dermed har Paulus vist at på samme måte som bare de som har dødd fra loven ved Kristi legeme, kan bære frukt for Gud, - så kan derimot de som er under loven ikke gjøre annet enn å bære frukt for døden. Ordet "frukt" antyder at alt avhenger av hvilken "mann" vi er bundet til, eller "gift med". Er det med loven, da kan vi ikke gjøre noe som helst for Gud. Er det med ham som ble oppreist fra de døde, da bærer vi frukt for Gud. I det følgende verset tar Paulus på nytt opp sistnevnte forhold: